

KRW Doelen 2027 - Dilemma's en oplossingsscenario's

27 juni 2019 | Huis ter Heide

Advies aan Brede Tafel, Versnellingstafel Waterkwaliteit.

Betreft: Historische belasting

Historische belasting is de uit de bodem vrijkomende belasting die is veroorzaakt door antropogeen gebruik in het verleden. Het betreft vooral nutriënten die afkomstig zijn uit bemesting. Waterkwaliteit in oppervlaktewater en grondwater kan negatief worden beïnvloed door historische belasting. Ook achtergrondbelasting, bijvoorbeeld door nutriëntenrijke kwel vanuit voorheen mariene bodems, kan de waterkwaliteit negatief beïnvloeden.

Doelen voor (oppervlakte)waterkwaliteit mogen (onderbouwd) worden verlaagd op grond van achtergrondbelasting, maar niet op grond van historische belasting. Omdat historische belasting nog lang kan na-ijlen is het is wel toegestaan om (onderbouwd) doelen later te bereiken (fasering). Het is van belang goed af te spreken in welke gevallen we mogen spreken van historische belasting. Aan de versnellingstafel Waterkwaliteit geven wij de volgende adviezen:

1. Reductie van actuele belasting (door bemesting) kan met maatregelen worden bewerkstelligd. Dat geldt minder voor historische belasting. Duidelijk moet zijn vanaf welk moment belasting kan worden beschouwd als 'historisch'. Deskundigen geven vier opties, die alle zijn te verdedigen. Deze opties zijn (van hoogste naar laagste ambitie):
 - 2000. Verschijnen KRW.
 - 2009. Start van de eerste SGBP-planperiode.
 - 2015. Vanaf dat moment is (gemiddeld landelijk) sprake van 'evenwichtsbelasting'.
 - 2022. Start van de komende SGBP-planperiode waarvoor doelen opnieuw moeten worden vastgesteld.

Advies: Maak een eenduidige keuze voor het 'overgangsjaar' van historische naar actuele belasting.

2. Extra belasting uit historische bronnen kan vrijkomen door antropogene handelingen in het heden. In beginsel is verslechtering van de toestand volgens de KRW niet toegestaan, maar duur van de verslechtering en redenen van de handelingen legitimeren het maken van onderscheid.

Advies: Maak onderscheid tussen tijdelijke verslechtering (bijvoorbeeld door vernatting op zandgebieden ten behoeve van de natuur) en permanente verslechtering (bijvoorbeeld door peilverlaging in veengebieden ten behoeve van de landbouw). Spreek uit dat in het eerste geval doelfasering legitiem is en in het tweede geval niet. Onderken dat er regionale verschillen zijn.

Martin de Haan, 28 juni 2019